

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яамны 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2023/334/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2023 он</p>	<p>Санхүү-Нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг Утас: 261665 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn Аудитын менежер: П.Чанцалдулам Утас: 261628 Цахим хаяг: chantsaldulamp@audit.gov.mn Ахлах аудитор: И.Эрдэнэцэцэг Утас: 261740 Цахим хаяг: erdenetsetsegi@audit.gov.mn Аудитор: О.Баярмаа Утас: 261740 Цахим хаяг: bayarmaao@audit.gov.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ХАРИЛЦАА
ХОЛБООНЫ ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН
БИЧГИЙН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.БАТЦЭЦЭГ
ТАНАА

2023.02.09 № 07/332
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь шинж чанарын хувьд материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам Засгийн газрын 2022 оны 13 дугаар тогтоолоор үүсгэн байгуулагдаж, үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахад зайлшгүй шаардлагатай хөрөнгийг урсгал төсвөөс бэлтгэхдээ нэг төрлийн болон ижил төстэй байдлаар нь багцалж тендер шалгаруулалт явуулаагүй, нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийсэн, босго үнээс давсан санхүүжилтийг олгосон, нэр бүхий 1 аж ахуйн нэгжтэй "IBM SPSS лицензийн эрхийг худалдан авах гэрээ"-г байгуулж, лицензийг хүлээн аваагүй байхад гэрээ дүгнэсэн акт үйлдэж санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", 16.5.2-т "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих", 24 дүгээр зүйлийн 24.4-т "Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах ажиллагаа хууль

тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд "Сансрын холбооны кей юү (КУ) зурвасын технологиор телевизийн олон сувгийг орон даяар дамжуулах үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ"-ний дагуу хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас төсвийн гүйцэтгэлээр 48.7 хувьтай байгаа нь төлөвлөлтийг судалгаа, шинжилгээнд үндэслэж боловсруулахад анхаарах шаардлагатайг харуулж байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2022 оны 115 дугаар тогтоолоор Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газраас балансаас балансад шилжүүлэн бүртгэсэн хөрөнгөнд 18,000.0 мянган төгрөгийн балансын үнэ бүхий, төсвийн хөрөнгөөр барьсан ажиллагсадын хувийн зуслангийн газрын хашаа шилжиж ирсэн ба элэгдлийн зардлыг тооцож байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Цахим хөгжил, харилцаа холбооны сайдын 2022 онд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлтэд тусгасан 6 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг нийт 75.8 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжүүлсэн ба 19 арга хэмжээний гүйцэтгэл зорилтот түвшинд хүрээгүй байгаагаас 3 арга хэмжээг эхлүүлээгүй байна. Тухайлбал:

1. "Төрөөс гарааны болон программ хангамж үйлдвэрлэгч компаниудыг татварын бодлогоор дэмжих журам"-ын төсөл боловсруулах;
2. Үндэсний үүрэн холбооны рүүмингийн сүлжээний төлөвлөлт, дэд бүтцийн ашиглалт хуваарилалтын талаар олон улсын туршлагыг судлах, санал боловсруулах;
3. Мэдээлэл, холбооны өндөр технологи-инновацын кластер байгуулах талаар судалгаа хийх;

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

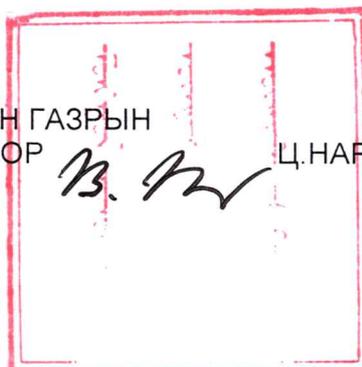
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		478,126,088.76
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ		21,181.00
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө		21,181.00
31110	Төгрөг		21,181.00
33	АВЛАГА		21,802,380.96
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		952,380.96
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага		900,000.00
33510	Байгууллагаас авах авлага		19,950,000.00
34	УРЬДЧИЛГАА		327,569,238.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал		327,569,238.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ		128,733,288.80
354	Хангамжийн материал		128,733,288.80
35410	Бичиг хэргийн материал		11,393,288.00
35420	Аж ахуйн материал		110,749,213.80
35470	Бусад хангамжийн материал		6,590,787.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,280,372,028.01
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ		1,280,372,028.01
392	Биет хөрөнгө		929,608,623.58
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл		59,900,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл		(52,055,952.52)
39205	Машин тоног төхөөрөмж		1,218,714,639.66
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл		(595,811,727.80)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил		346,630,407.81
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл		(47,768,743.57)
393	Биет бус хөрөнгө		350,763,404.43
39301	Програм хангамж		61,084,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл		(11,693,388.82)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө		655,410,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл		(354,037,706.75)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,758,498,116.77
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		900,000.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		900,000.00
413	Өглөг		900,000.00
41362	Хувь хүмүүст өгөх өглөг		900,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		1,757,598,116.77
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		1,757,598,116.77
512	Хуримтлагдсан үр дүн		1,757,598,116.77
51220	Тайлант үеийн үр дүн		1,757,598,116.77
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		1,758,498,116.77

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН		13,685,686,129.31
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		1,401,704,805.31
120	Нийтлэг татварын бус орлого		1,401,704,805.31
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого		1,385,440,805.31
120009	Бусад орлого		16,264,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		12,283,981,324.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		12,283,981,324.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		12,283,981,324.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН		11,870,894,214.07
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		11,870,894,214.07
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		3,768,346,694.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		1,428,758,885.33
210101	Үндсэн цалин		985,705,177.97
210102	Нэмэгдэл		264,573,707.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		178,480,000.00
2102	Ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл		180,700,159.79
210201	Тэтгэврийн даатгал		123,621,062.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал		14,543,654.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		11,426,603.77
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		2,800,018.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		28,308,821.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		68,139,907.00
210301	Гэрэл, цахилгаан		24,555,925.00
210302	Түлш, халаалт		19,527,761.00
210303	Цэвэр, бохир ус		7,756,221.00
210304	Байрны түрээс		16,300,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		171,655,374.64
210401	Бичиг хэрэг		32,305,414.56
210402	Тээвэр, шатахуун		
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		23,627,247.28
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		15,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		115,707,712.80
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		64,625,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		9,916,800.00
210604	Урсгал засвар		54,708,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал		31,770,640.00
210702	Дотоод албан томилолт		31,020,640.00
210701	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		750,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		552,933,363.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		531,831,813.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		21,101,550.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		1,269,763,064.41
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		480,548,343.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		18,638,729.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол		770,575,992.41
212	ТАТААС		4,542,334,281.20
2122	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		3,928,734,400.00
212201	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		3,928,734,400.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас		613,599,881.20
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас		613,599,881.20

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		3,560,213,238.70
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг		2,147,273,224.01
213101	Засгийн газрын гадаад урсгал шилжүүлэг		2,147,273,224.01
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		141,813,230.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		86,113,230.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		42,900,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		12,800,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		1,271,126,784.69
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		1,271,126,784.69
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН		1,814,791,915.24
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		57,193,798.47
225001	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө		57,193,798.47
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН		(57,193,798.47)
5	НИЙТ ҮР ДҮН		1,757,598,116.77

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН		12,284,902,505.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		21,181.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого		21,181.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		12,284,881,324.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		12,284,881,324.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		12,283,981,324.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		900,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		11,562,615,471.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		11,562,615,471.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		3,162,825,013.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		1,430,153,470.46
210101	Үндсэн цалин		987,317,466.58
210102	Нэмэгдэл		264,573,707.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		178,262,296.52
2102	Ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл		179,615,192.76
210201	Тэтгэврийн даатгал		122,536,095.02
210202	Тэтгэмжийн даатгал		14,543,654.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		11,426,603.77
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		2,800,018.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		28,308,821.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		68,139,907.00
210301	Гэрэл, цахилгаан		24,555,925.00
210302	Түлш, халаалт		19,527,761.00
210303	Цэвэр, бохир ус		7,756,221.00
210304	Байрны түрээс		16,300,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		118,673,646.88
210401	Бичиг хэрэг		35,649,917.00
210402	Тээвэр, шатахуун		10,653,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		25,366,147.08
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		47,004,282.80
2105	Нормативт зардал		795,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		795,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		131,114,470.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		38,674,500.00
210604	Урсгал засвар		92,439,970.00
2107	Томилолт, зочны зардал		34,256,340.00
210702	Дотоод албан томиллолт		31,020,640.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		3,235,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		629,946,388.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		574,770,438.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		52,389,450.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		2,786,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		570,130,598.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		558,778,398.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		11,352,200.00
212	ТАТААС		4,542,334,281.20
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		3,928,734,400.00
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		3,928,734,400.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас		613,599,881.20
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас		613,599,881.20

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		3,857,456,176.70
2131	Гадаад урсгал шилжүүлэг		2,443,479,462.01
213101	Гадаад урсгал шилжүүлэг		2,443,479,462.01
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		141,949,930.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		73,649,930.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		42,900,000.00
213206	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		25,400,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		1,272,026,784.69
213303	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		1,271,126,784.69
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		900,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		722,287,034.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН		722,265,853.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		722,265,853.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		722,265,853.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		(722,265,853.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		21,181.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		21,181.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/төгрөгөөр/
				Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл				
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				
Тайлант үеийн үр дүн			1,757,598,116.77	1,757,598,116.77
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл			1,757,598,116.77	1,757,598,116.77

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	13,022,182,400.00	11,012,854,539.31	2,009,327,860.69	84.6
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	13,022,182,400.00	11,012,854,539.31	2,009,327,860.69	84.6
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,209,015,100.00	3,885,090,866.10	1,323,924,233.90	74.6
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,132,015,200.00	1,430,153,470.46	701,861,729.54	67.1
Үндсэн цалин	1,642,052,600.00	987,317,466.58	654,735,133.42	60.1
Нэмэгдэл	365,795,600.00	264,573,707.36	101,221,892.64	72.3
Унаа хоолны хөнгөлөлт	124,167,000.00	178,262,296.52	(54,095,296.52)	143.6
Ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл	266,502,000.00	179,615,192.76	86,886,807.24	67.4
Тэтгэврийн даатгал	181,221,300.00	122,536,095.02	58,685,204.98	67.6
Тэтгэмжийн даатгал	21,320,200.00	14,543,654.38	6,776,545.62	68.2
ҮОМШӨ-ний даатгал	17,056,100.00	11,426,603.77	5,629,496.23	67.0
Ажилгүйдлийн даатгал	4,264,100.00	2,800,018.59	1,464,081.41	65.7
Эрүүл мэндийн даатгал	42,640,300.00	28,308,821.00	14,331,479.00	66.4
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	127,209,500.00	68,139,907.00	59,069,593.00	53.6
Гэрэл, цахилгаан	24,558,300.00	24,555,925.00	2,375.00	100.0
Түлш, халаалт	19,533,900.00	19,527,761.00	6,139.00	100.0
Цэвэр, бохир ус	7,772,700.00	7,756,221.00	16,479.00	99.8
Байрны түрээс	75,344,600.00	16,300,000.00	59,044,600.00	21.6
Хангамж, бараа материалын зардал	122,400,500.00	118,673,646.88	3,726,853.12	97.0
Бичиг хэрэг	30,261,200.00	35,649,917.00	(5,388,717.00)	117.8
Тээвэр, шатахуун	11,843,600.00	10,653,300.00	1,190,300.00	89.9
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	27,558,200.00	25,366,147.08	2,192,052.92	92.0
Хог хаягдал зайлуулах, мэрэгчдийг устгал	6,512,500.00	-	6,512,500.00	-
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	46,225,000.00	47,004,282.80	(779,282.80)	101.7
Нормативт зардал	15,478,100.00	795,000.00	14,683,100.00	5.1
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	15,478,100.00	795,000.00	14,683,100.00	5.1
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	423,220,200.00	422,468,215.00	751,985.00	99.8
Багаж, техник хэрэгсэл	330,774,400.00	330,028,245.00	746,155.00	99.8
Урсгал засвар	92,445,800.00	92,439,970.00	5,830.00	100.0
Томилолт, зочны зардал	41,444,800.00	34,256,340.00	7,188,460.00	82.7
Дотоод албан томилолт	37,259,200.00	31,020,640.00	6,238,560.00	83.3
Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	4,185,600.00	3,235,700.00	949,900.00	77.3
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний хураамж	786,186,700.00	669,625,888.00	116,560,812.00	85.2
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	671,230,600.00	588,675,438.00	82,555,162.00	87.7
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл	4,794,500.00	-	4,794,500.00	-
Даатгалын үйлчилгээ	3,614,000.00	-	3,614,000.00	-
Тээврийн хэрэгслийн татвар	14,223,700.00	-	14,223,700.00	-
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	1,627,500.00	-	1,627,500.00	-
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	87,899,600.00	78,163,950.00	9,735,650.00	88.9
Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх бэлтгэх	2,796,800.00	2,786,500.00	10,300.00	99.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,294,558,100.00	961,363,206.00	333,194,894.00	74.3
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,282,571,800.00	950,011,006.00	332,560,794.00	74.1
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,986,300.00	11,352,200.00	634,100.00	94.7
ТАТААС	5,189,358,300.00	4,542,334,281.20	647,024,018.80	87.5
Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	3,928,734,400.00	3,928,734,400.00	-	100.0
Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	3,928,734,400.00	3,928,734,400.00	-	100.0
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,260,623,900.00	613,599,881.20	647,024,018.80	48.7
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох	1,260,623,900.00	613,599,881.20	647,024,018.80	48.7
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,623,809,000.00	2,585,429,392.01	38,379,607.99	98.5
Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	2,478,129,000.00	2,443,479,462.01	34,649,537.99	98.6
Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	2,478,129,000.00	2,443,479,462.01	34,649,537.99	98.6

Бусад урсгал шилжүүлэг	145,680,000.00	141,949,930.00	3,730,070.00	97.4
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	77,200,000.00	73,649,930.00	3,550,070.00	95.4
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	42,900,000.00	42,900,000.00	-	100.0
Нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	25,580,000.00	25,400,000.00	180,000.00	99.3
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	13,022,182,400.00	12,283,981,324.00	738,201,076.00	94.3
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	13,022,182,400.00	12,283,981,324.00	738,201,076.00	94.3
Улсын төсвөөс санхүүжих	13,022,182,400.00	12,283,981,324.00	738,201,076.00	94.3
ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	87	87	-	100.0
Удирдах ажилтан	16	16	-	100.0
Гүйцэтгэх ажилтан	67	67	-	100.0
Үйлчлэх ажилтан	4	4	-	100.0

Гурав. Аудитын илрүүлэлт

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 26,149.0 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 4,246.2 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож, 21,902.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 5 албан шаардлага хүргүүлж, алдааг засах 1 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

д/д	Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/									
				Үүнээс									
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал					
Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
1	1.Тайлант онд албан хэрэгцээнд шаардлагагүй 940.3 мянган төгрөгийн амин тос, 1,539.9 мянган төгрөгийн 7ш бэлгийн хундага зэргийг худалдан авч, автомашин угаалгын төлбөрт 766.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан, 2.Булган, Хөвсгөл аймагт 6 хоног ажилласан түрээсийн автомашины 4 жолоочид яамны ажилтнуудын адил томилолтын зам хоногийн 280.0 мянга, байрны зардлын 720.0 мянга, нийт 1,000.0 мянган төгрөгийг тооцож олгосон.	1	4,246.2	1	4,246.2								
2	1.Тайлант онд ТЗ-8-1 ангилал зэрэглэлтэй 1 ажилтанд ур чадварын нэмэгдлийг 25.0 хувиар тооцож 298.4 мянган төгрөгийг олгосон, 2. Үйлчлэгчээр ажиллаж байсан 2 ажилтанд ажиллаагүй хугацааны цалин 952.4 мянган төгрөгийг олгосон, 3. Тус яамны ТНБД-д эхний хагас жилийн үр дүнгийн урамшууллын 702.0 мянган төгрөгийг тушаал шийдвэргүй олгосон.	1	1,952.8			1	1,952.8						

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

3	<p>1. Тус яамны засварын ажлыг багцлаагүй, босго үнэд багтаан олон салгаж, шууд гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлсэн,</p> <p>2. Нэр бүхий 1 аж ахуйн нэгжтэй "IBM SPSS лицензийн эрхийг худалдан авах гэрээ"-г байгуулж, лицензийг хүлээн аваагүй байхад гэрээ дүгнэсэн акт үйлдэж 19,950.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн олгосон.</p> <p>3. Компьютер, тоног төхөөрөмжийг худалдан авахдаа нэг төрлийн болон ижил төстэй байдлаар нь багцалж тендер шалгаруулалт явуулаагүй, босго үнээс давсан санхүүжилтийг олгосон байна.</p> <p>4. Нэр бүхий 1 аж ахуйн нэгжтэй 2022.02.15-наас 4 сарын хугацаатай "Нийгмийн сүлжээний нөлөөлөгчид болох олны танил хүмүүсийн жагсаалтыг гаргаж захиалагчийн саналыг тусган тэр дундаас хамгийн өндөр ач холбогдолтой инфлюсерүүдийн жагсаалтыг бэлэн болгож, олон улсын түвшинд гэрээт ажлыг эхлүүлэх" ажлыг 19,900.0 мянган төгрөгөөр гүйцэтгүүлэхээр баталж, ажлын гүйцэтгэлээр санхүүжилтийг тус бүр 25.0 хувиар олгохоор заасан боловч 50.0 хувийн гүйцэтгэл гараагүй, гэрээний үүрэг хангагдаагүй,</p> <p>5. Нэр бүхий 1 аж ахуйн нэгжийн "Удирдлагын ба хувь хүний хөгжлийн хөтөлбөр сургалт"-ын үйлчилгээ үзүүлэх гэрээнд 30 албан хаагчийг 6 сарын хугацаатай сургалтад хамруулахаар заасан боловч гэрээний үүрэг хангаагүй байхад гэрээ дүгнэсэн акт үйлдэж, санхүүжилтийн 19,500.0 мянган төгрөгийг бүрэн олгосон.</p>	2	19,950.0		2	19,950.0								
4	<p>Өдөр тутмын үйл ажиллагаанд зайлшгүй шаардлагатай бус 12,221.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг, 11,119.9 мянган төгрөгийн хүнсний материалыг тус тус худалдан авсан.</p>	1	-		1	-								
5	<p>Тайлант хугацаанд орон нутагт ажилласан албан томилолтоор ажиллахдаа суудлын 9 автомашиныг өндөр үнэтэй түрээсэлж, нийт 29,000.0 мянган төгрөгийг түрээсийн төлбөрт зарцуулсан.</p>	1	-		1	-								

6	ТӨБЗГ-ын 2022 оны 115 дугаар тогтоолоор татан буугдсан Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газраас балансаас балансад шилжиж ирсэн 18,000.0 мянган төгрөгийн балансын үнэтэй, 5,100.0 мянган төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэл бүхий төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан ажиллагсдын хувийн зуслангийн хашааны элэгдлийн зардлыг тооцсон байна.	1	-					1					
	Дүн	7	26,149.0	1	4,246.2	5	21,902.8	1	-	-	-	-	-